

Силабус курсу Основи педагогічних досліджень

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність – 013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма – «Початкова освіта»

Дисципліна – нормативна

Рік навчання: 2, Семестр: 3

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

викладач кафедри освітології і педагогіки, д. філософії Андріана ШИШАК

Контактна інформація

a.shyshak@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Курс «Основи педагогічних досліджень» спрямований на підготовку здобувачів вищої освіти до свідомого оволодіння базовими компетентностями дослідника у сфері педагогіки, розвиток критичного, аналітичного та креативного мислення, виховання професійно значущих якостей, педагогічної культури та здатності до рефлексії. Особлива увага приділяється формуванню готовності майбутнього вчителя початкових класів діяти в умовах сучасного освітнього середовища, здійснювати педагогічні дослідження, використовувати їх результати для оптимізації освітнього процесу та впроваджувати інноваційні методики.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх учителів початкових класів ЗВО цілісного розуміння теоретичних основ педагогічного дослідження, ознайомлення з методологією, методами та етапами його проведення, а також набуття практичних умінь щодо організації, аналізу та використання результатів педагогічних досліджень у навчальній практиці.

Структура курсу

Години (лек./практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Наука та педагогічне пізнання	знати сутність науки та її роль у розвитку суспільної свідомості; розуміти функції науки та їх значення для освіти; усвідомлювати завдання науки у формуванні критичного мислення та компетентностей учнів; характеризувати структурні елементи науки; розрізняти види педагогічного пізнання та визначати можливості їх практичного застосування; аналізувати взаємозв'язок науки та освітньої практики; оцінювати вплив актуальних проблем сучасної науки на розвиток педагогічної сфери.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання

2/2	Тема 2. Методологія педагогічного дослідження	розкривати сутність поняття методології педагогічного дослідження; пояснювати її значення для освітньої науки; застосовувати методологічні підходи до організації педагогічного дослідження; визначати взаємозв'язок методології та методики проведення дослідження; планувати педагогічне дослідження відповідно до обраної методології; обґрунтовувати вибір методів дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
4/4	Тема 3. Система методів педагогічного дослідження	знати класифікацію методів педагогічного дослідження; характеризувати загальнологічні, теоретичні та емпіричні методи; вибирати методи відповідно до теми та цілей дослідження; застосовувати методи збору та аналізу даних у практичних дослідженнях; інтерпретувати отримані результати.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 4. Категоріальний апарат та етапи педагогічного дослідження	знати основні поняття категоріального апарату педагогіки; визначати компоненти педагогічної проблеми; формулювати педагогічну проблему, мету, завдання та гіпотезу дослідження; планувати послідовність етапів проведення педагогічного дослідження; добирати методи та інструменти збору даних; робити висновки та розробляти рекомендації.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 5. Академічна доброчесність у педагогічних дослідженнях	знати принципи академічної доброчесності; розпізнавати основні види порушень академічної доброчесності; усвідомлювати наслідки порушень для достовірності результатів дослідження; дотримуватися етичних норм під час проведення педагогічних досліджень; застосовувати методи запобігання академічним порушенням; використовувати стандарти доброчесності у власній роботі.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 6. Навчально-дослідна робота здобувачів вищої освіти	визначати види навчально-дослідної роботи; організувати звітність і презентацію результатів педагогічного дослідження; оцінювати наукові роботи за критеріями новизни, актуальності та практичної значущості; використовувати результати досліджень у навчальному процесі; планувати й виконувати самостійну дослідницьку роботу; розвивати педагогічну компетентність і дослідницькі навички.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 7. Інформаційне забезпечення педагогічного дослідження	знати поняття педагогічної інформації та її види; визначати джерела інформації та оцінювати їх достовірність; здійснювати пошук, добір і систематизацію інформації; використовувати бібліотеки, бази даних та онлайн-ресурси; організувати інформаційний масив для проведення дослідження.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового

			завдання
4/4	Тема 8. Специфіка написання курсової роботи: планування та структура	обирати тему курсової роботи та обґрунтовувати її актуальність; формулювати мету й завдання дослідження; визначати структуру курсової роботи; підбирати літературу та джерела інформації; планувати теоретичну й практичну частини; узгоджувати методи дослідження з метою роботи.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 9. Специфіка написання курсової роботи: оформлення та захист	оформлювати текст курсової роботи відповідно до вимог; створювати таблиці, схеми, графіки для представлення результатів; грамотно використовувати цитати й посилання; підготовлювати висновки та рекомендації; організувати презентацію результатів; публічно захищати курсову роботу й аргументувати власні висновки.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання
2/2	Тема 10. Інтеграція теоретичних та практичних аспектів у педагогічному дослідженні	поєднувати теоретичний аналіз та емпіричні дані; робити узагальнення та висновки; застосовувати дослідницькі методи у професійній діяльності; аналізувати взаємозв'язок між курсовою роботою та педагогічним дослідженням; здійснювати рефлексію результатів дослідницької діяльності; планувати подальший розвиток професійних і дослідницьких компетентностей.	Поточне опитування (обговорення, практичне завдання), розробка мініпроєкту, виконання тренінгового завдання

Літературні джерела

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
3. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень: навч.метод. посіб.: 2-ге вид., перероб. та доп.. Івано Франківськ: НАІР, 2021. 276 с.
5. Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / укл. : О. Є. Антонова, В. М. Єремєєва, Н. М. Мирончук. Житомир, 2018. 76 с.
6. Основи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. Єрьоменко, І. Толмачова; О. Кузнецова, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 140 с.
7. Староста В.І. Основи педагогічних досліджень: Навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів педагогічних спеціальностей 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 43 с.
8. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень : підручник. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2024. 183 с.
9. Чайка В. М., Шишак А. М. Здатність майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти проводити наукові дослідження: сутність та шляхи формування. Вісник науки та освіти. 2025. № 6(36). С. 1545-1560.
10. Шишак А. М. Формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів в умовах диджиталізації початкової освіти : дис. ... наук. ступеня д-ра філософії : 01 : 013 / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2025. 337 с.
11. Шишак А. М., Чайка В. М., Руденський Р. Є. Реалізація принципу академічної доброчесності у процесі виконання науково-педагогічних досліджень. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2025. № 8(48). С.2344-2354.

12. Шишак А. М., Чайка В. М., Чикурова О. Я. Методологічні підходи до здійснення науково-педагогічних досліджень: сутність та освітні можливості. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 7(53). С. 1072-1083.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.
- **Політика щодо академічної доброчесності.** Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.
- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Основи педагогічних досліджень**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання*	Модульний контроль 21	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті з тем 1-5	Модульна контрольна робота охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен - 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 1-5). **	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих на кожному практичному занятті з тем 6-10	Модульна контрольна робота охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен - 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 6-10). **	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконані завдання	Екзамен охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен - 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 1-10). ***

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0». Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Оцінювання теоретичних питань модульного контролю відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

*** Оцінювання теоретичних питань екзамену відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

Оцінювання поточного опитування під час практичного заняття відбувається в обсязі 100 балів: 50 балів - за відповіді на питання для обговорення, 50 балів - за виконання практичного завдання. Оцінка за питання для обговорення виставляється відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді; за виконання практичного завдання - таблиці критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання.

Таблиця критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді

Бали / Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
1. Повнота відповіді (усна/письмова)	Відсутня відповідь або	Дуже коротка, уривчаста, не	Лише часткове розкриття теми,	Тема загалом розкрита,	Відповідь майже повна,	Повна, вичерпна

	повністю не за темою	розкриває питання	значні пропуски	однак бракує важливих аспектів	охоплено основні аспекти	відповідь із висвітленням усіх аспектів
<i>2. Точність і правильність викладу (усного/письмового)</i>	Повністю неправильна відповідь	Переважають грубі помилки	Значні неточності та спотворення понять	Загалом правильно, але є деякі неточності	Майже без помилок, є поодинокі неточності	Абсолютна правильність, наукова точність
<i>3. Логічність і послідовність викладу (усного/письмового)</i>	Виклад хаотичний, без зв'язку	Логіка майже відсутня, уривчастість	Послідовність мало виражена, важко простежити логіку	Є логіка, але виклад непослідовний	Логічний виклад, незначні порушення послідовності	Чітка структура, логічна й послідовна відповідь
<i>4. Глибина розуміння</i>	Не виявляє розуміння	Поверхнєве розуміння	Обмежене пояснення, без глибини	Часткове пояснення причинно-наслідкових зв'язків	Достатнє розуміння, пояснення із прикладами	Глибоке розуміння, узагальнення, системне пояснення
<i>5. Аргументованість відповіді (усної/письмової)</i>	Відсутні аргументи	Аргументів мало, вони непереконливі	Аргументів достатньо, але без підтвердження	Аргументи є, але не завжди переконливі	Аргументована відповідь із прикладами	Сильна аргументація з прикладами, доказами, посиленнями
<i>6. Застосування теорії на практиці (усне/письмове обґрунтування)</i>	Відсутнє	Немає прикладів, лише абстрактні твердження	Наведено приклади, але недоречні	Доречні приклади, але неповні	Практичні приклади доречні та різноманітні	Теорія застосована вдало, наведено яскраві й різноманітні приклади
<i>7. Термінологічна грамотність (усна/письмова)</i>	Термінологія відсутня або неправильна	Використання термінів із значним помилками	Використання частково правильних термінів	Використання більшості термінів правильно, але з помилками	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
<i>8. Комунікативні навички (усні/письмові)</i>	Відповідь відсутня	Мовлення/ стиль незрозумілі	Мовлення/стиль малозрозумілі, є труднощі у сприйнятті	Загалом зрозуміло, але не завжди чітко	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
<i>9. Самостійність мислення (усна/письмова)</i>	Відсутні власні думки	Лише відтворення матеріалу	Мінімальні спроби власного аналізу	Є окремі власні судження	Помітна самостійність, власні узагальнення	Високий рівень самостійності, оригінальні ідеї
<i>10. Вміння усно відповідати на додаткові запитання / вміння давати письмові пояснення</i>	Не відповідає	Відповідає зі значними труднощами	Відповідь неповна, з помилками	Загалом відповідає, але з паузами чи неточностями	Відповіді повні, впевнені	Відповідає впевнено, швидко й правильно на всі запитання

Таблиця критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання

Бали/ Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
<i>1. Відповідність темі та меті</i>	Завдання не пов'язане з темою	Дуже слабка відповідність	Часткова відповідність, мета не розкрита	Загалом відповідає, але є неточності	Відповідає темі з дрібними відхиленнями	Повністю відповідає темі, мета реалізована
<i>2. Використання цікавих методів та прийомів</i>	Не використано	Є лише згадка без реалізації	Використано фрагментарно	Реалізовано, але неефективно	Використано вдало, проте не повністю	Цікаві методи та прийоми інтегровано гармонійно
<i>3. Чіткість і зрозумілість виконання завдання</i>	Незрозуміле	Дуже складне / нечітке	Частково зрозуміле	Зрозуміле, але потребує уточнень	Переважно чітке й доступне	Абсолютно зрозуміле, логічно структуроване

<i>4.Методична доцільність</i>	Необґрунтоване	Дуже слабке методично	Частково обґрунтоване	Є доцільність, але не повна	Методично виправдане з незначними похибками	Повністю методично обґрунтоване
<i>5.Відповідність результатам навчання</i>	Зв'язок відсутній	Мінімальний зв'язок	Часткове співвідношення	Забезпечує досягнення окремих результатів	Відповідає більшості результатів	Спрямоване на досягнення всіх результатів
<i>6.Дидактична цінність</i>	Не має навчальної цінності	Дуже низька	Обмежена	Має певну цінність	Висока дидактична цінність	Максимальна навчальна та виховна користь
<i>7.Практична реалізація</i>	Неможливо реалізувати	Реалізація формальна	Реалізація часткова	Може бути проведена, але з труднощами	Може бути успішно реалізоване	Легко реалізується, ефективно в практиці
<i>8.Комунікативне оформлення</i>	Відсутнє / незрозуміле	Дуже низький рівень	Низький, нечіткі формулювання	Достатньо зрозуміло, але сухо	Виразно, грамотно, логічно	Вільна, професійна, комунікаційно точна подача
<i>9.Самостійність</i>	Відсутня	Мінімальна	Часткова, з опорою на готові зразки	Виконано переважно самостійно	Висока самостійність	Повністю авторський, творчий підхід
<i>10.Рефлексія</i>	Відсутня	Дуже поверхова	Часткова, неповна	Є, але без аналізу	Усвідомлена, з аналізом недоліків	Глибока, аналітична, із висновками щодо вдосконалення

Оцінка за виконання завдань тренінгу - 100 балів. Під час тренінгових занять здобувач вищої освіти виконує сумарно 10 тренінгових завдань, розподілених на весь відведений для тренінгів час. За кожне тренінгове завдання здобувач вищої освіти може отримати 10 балів. Оцінювання виконання завдань тренінгу відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу.

Таблиця критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу

Бали/ Критерій	0 балів	1 бал	2 бали
<i>1. Розуміння змісту завдання</i>	Відсутнє розуміння суті завдання	Завдання виконане частково, окремі аспекти не розкриті	Здобувач вищої освіти повністю зрозумів завдання, чітко і правильно відобразив його суть
<i>2. Аргументованість і обґрунтованість виконання</i>	Аргументація відсутня або невідповідна	Наведено загальні міркування без глибокого обґрунтування	Відповіді/рішення підкріплені фактами, прикладами, логічними доказами
<i>3. Креативність і практична спрямованість</i>	Відсутня новизна, рішення не мають практичної цінності	Ідеї загальні, частково практичні	Запропоновані оригінальні, реалістичні й практично застосовувані ідеї
<i>4. Якість презентації результату (усної чи письмової)</i>	Результат поданий хаотично, незрозуміло	Є недоліки у структурі чи подачі, але загалом зрозуміло	Результат представлений структуровано, логічно, зрозуміло
<i>5. Співпраця та комунікація під час групової роботи</i>	Не співпрацює, ігнорує колективну діяльність	Бере участь, але з посереднім внеском у групову роботу	Активно взаємодіє з командою, підтримує дискусію, враховує думки інших

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи здійснюється відповідно до таблиці критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи (максимум - 10 балів за один мініпроект; як результат - 100 балів за самостійну роботу загалом).

Таблиця критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи

Бали/ Критерій	0 балів	1 бал	2 бали
<i>1. Відповідність темі та меті</i>	Продукт не відповідає темі та меті	Частково відповідає, є неточності	Повністю відповідає темі, меті та очікуваним результатам
<i>2. Структура та логіка продукту</i>	Продукт хаотичний, без логіки	Структура є, але окремі елементи нелогічні	Продукт логічно структурований, чіткий та зрозумілий
<i>3. Дидактична цінність / навчальний ефект</i>	Продукт не має навчальної цінності	Частково сприяє навчальному процесу	Максимальна дидактична цінність, стимулює активне навчання

<i>4. Візуалізація та наочність</i>	Відсутні матеріали або наочність	Частково наочний, деякі елементи допомагають сприйняттю	Добре оформлено, візуально зрозуміло, сприяє сприйняттю
<i>5. Креативність та практичність</i>	Відсутні елементи креативності, продукт не практичний	Є елементи оригінальності, частково придатний для використання	Креативний, оригінальний, повністю готовий для практичного застосування

Шкала оцінювання здобувача освіти:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом